

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**16 Haziran 2020
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

16 Haziran 2020 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARI

— Bazı Yükseköğretim Kurumlarına Bağlı Olarak Enstitü, Fakülte, Yüksekokul ve Akademik Birim Kurulması, Kapatılması, Birleştirilmesi veya Adlarının Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2654)

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2020/278, 279, 280, 281, 282, 283)

YÖNETMELİK

— Hazine ve Maliye Bakanlığı Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği

HAYIRLI OLSUN (sereflikochisarcengel.net)

TİCARET BORSASI

ALIM - SATIM İÇİN HAZIR

Bürolar kur'a ile teslim edildi, Ticaret Borsası Alım için hazır.

Hemşehrimiz Ankara Ticaret Borsa Başkanı Faik Yavuz'un da katılımıyla İlçemiz tüccarları ile birlikte yapılan toplantıda, hem Şereflikoçhisar Ticaret Borsası'nda uygulanacak "Elektronik Satış Salonu Yönergesi" hakkında bilgiler verildi hem de borsada bulunan bürolar, kura ile tüccarlara dağıtıldı.

Kura sonucu 28 büronun tüccarlara tahsis edilmesiyle birlikte borsa binası, 2020 hububat sezonuna hazır hale getirildi.

FAİK YAVUZ; SEKTÖRÜMÜZE SAHİP ÇIKALIM

Toplantıda açılış konuşmasını yapan ve ilk olarak, tarım sektörüne sahip çıkılmasını söyleyen ATB Başkanı Faik Yavuz; "Borsa binasının yapımında katkısı olan Kaymakama, Belediye Başkanına, sizlere, hepinize ben Ankara Ticaret Borsası olarak teşekkür ediyorum. Tarım sektörü, önümüzdeki dönemde çok stratejik sektör olacaktır. Bundan 5 bin yıl öncede tarım vardı, bugün de var, 5 bin yıl sonrada insanlık yaşadıkça tarım olacaktır.

Korona bize bir şey gösterdi. Zengini ve fakirini hepsini bir tencereye koydu, markete ve gıda maddesine mahkum etti. Onun için biz, sektörümüze sahip çıkalım. Dünyanın gidiş hattı o."dedi.

SATIŞLAR SON SİSTEM, DİJİTAL ORTAMDA KİMSE KİMSEYİ GÖRMEDEN GERÇEKLEŞECEK

Borsada son sistem, dijital ortamda, kimse kimseyi görmeden kurallar çerçevesinde satışların gerçekleşeceğini belirten Yavuz; "Biz burayı 12 ay çalıştırmak üzere açtık. Neden 12 ay? Çünkü; artık tarım ürünleri piyasası, belli kurum ve kuruluşlar çerçevesinde yürüyor. Yani iki kişi arasında tarla başında veya yazıhanenin köşesinde, sen bunu ver, ben bunu vereyim devri değil. O geçti.

Siz hem alımınızı, hem satımınızı bu tip kurumlar üzerinden yapacaksınız. Artık elektronik ürün senetleriyle alışveriş yapacaksınız. Neden? Mümkün olduğu kadar maliyetleri düşürecek. Onun için ürünler bundan sonra lisanslı depolarda, elektronik ürün senede dönüşecek ve onlarda artık ürün ihtisas borsası üzerinden satılacak. Buradaki tek mesele, ne alıcı - ne de satıcı birbirini kandıramayacak. Bir piyasa oluşacak. Bir malın gerçek fiyatı nasıl tespit edilir? Alıcıyla satıcının biraraya geldiği ve hangi noktada buluşursa fiyatlar, o ürünün fiyatı olur.

Burada son sistem, her türlü teknolojiyi kullanarak dijital ortamda, kimse kimseyi görmeden, kimse kimsenin fiyatına müdahale etmeden bir alım-satım gerçekleşecek. Bunlarda, kurallar çerçevesinde olacak.

28 büromuz var burada. Sizlere bugün 28 büroyu tahsis edeceğiz. Kirası da sizin çay paranız değil. Sizlerden toplanan paralarla burayı yaptık. İnanın Ankara Ticaret Borsası'nın yıllık bütçesinin 3'de 1'inin fazlasını harcadık buraya. Daha da harcıyoruz." şeklinde konuştu.

GENEL SEKRETER EYÜP ŞENOL ÖMEROĞLU;

ATB Genel Sekreteri Eyüp Şenol Ömeroğlu da, Borsa binasının şartlarını ve kurallar hakkında bilgi verdi.

İlk olarak, "Burası 5174 Sayılı yasaya göre kurulmuş olan Ticaret Borsası'nın kanunundaki tanımıyla bir borsa yeridir" diye belirten Eyüp Şenol Ömeroğlu; "Borsa yeri, borsaya tabi malların alınıp-satıldığı yerdir" dedi.

Elektronik satış salonu yönergesi ile ilgili de bahseden Ömeroğlu; "*Burada alışveriş yapmak için öncelikle borsanın üyesi olması gerekiyor. Bu elektronik platforma da kendini tanıtmayı gerekiyor onun için elektronik imza gerekiyor.*

Kamyona üreticimiz biçer-döverden buğdayı yükledi. Artık ürünü borsaya satmaya geliyor. Gelir, içeriye kabul edilir, kantarda tartılır, numunesi alınır, o numune bizim laboratuvarımızda analiz edilir, analiz sonuçları, numune kaplarındaki ciplere yüklenir, kamyonla dışarı gitmeden burada durur. Yani burada satış yapılana kadar gelen tırın bir başka yere gitme şansı olmayacak.

Daha sonra satışlar seanslarla yapılır. Seans başlarken tüm numuneler gelecek, ekranlara yansıtılacak, artık seans başlamıştır diyeceğiz, sonra herkes fiyat verecek. 10 dakika içinde fiyatlar verildikten sonra seanslar bitecek. Satılan mallar ekranda görülecektir. Ürün sahiplerini biz anons edeceğiz, buarada alıcılarda bellidir. Onları da çağıracağız. Öncelikle sözleşmeye davet edeceğiz. Sözleşmeleri yapılacak. Alışveriş bitecek.

Burada satıcının verilen fiyata ürününü satmama yetkisi her zaman var. Ama ürün satışta olduğu halde alıcının verdiği fiyattan cayma yetkisi yok. Borsalarda satış, kural olarak peşin yapılır. Satışlar peşin olduğu nedeniyle borsadaki satıcıya karşı bir yükümlülüğü vardır. Her tüccar, günlük alabileceği ürün miktarı kadar teminat mektubu vermek zorunda olacaktır. Zaten borsada peşin olduğu için satılan ürünün bedelinin üreticiye tesliminden 24 saat sorumlu olacaktır. Biz alıcıya diyeceğizki; 24 saat içerisinde eğer bedelini alamıyorsan bize müracaat edeceksin diye” şeklinde konuştu.

YASAK OLAN UYGULAMALAR VE CEZALAR

Son olarak yasak olan uygulamaları ve cezalarını da belirten Ömeroğlu; “Borsa satış salonu haricinden üreticiden ürün almak kesinlikle yasaktır. Yolda, sırada ve park yerinde bekleyen araçlardaki ürünlere bakmak, numune almak, fiyat vermekte yasaktır. Bu hususlara uymayan üyemize, 5174 sayılı kanunun 93.maddesinin b bendine istinaden “yetkili organlarca alınan kararlara riayet etmeyenlere yıllık aidatlarının 5 katı para cezası kesilir” hükmü uygulanır, olayın her tekrerründe bu oran iki katına çıkarılır.

*Satış salonunda satışı satış tamamlanan ürünlere, “çiftçinin fiyatı beğenmeyip iptal ettikleri hariç” salon dışında fiyat veren ve ürünü satın alan, deposuna boşaltan üyemiz hakkında 5174 sayılı kanunun 93.maddesinin b bendine istinaden “yetkili organlarca alınan kararlara riayet etmeyenlere yıllık aidatlarının 5 katı para cezası verilir” hükmü uygulanır, olayın her tekrerründe bu oran 2 katına çıkarılır.

*Satış salonunda, üyelerimize veya üyelerin temsilcilerince üreticilerin yanlış anlamalarına sebep olacak şekilde, “rekabeti bozucu etkiler, olabilecek anlaşmalar, kara ve uyumlu elem niteliğindeki uygulamalar”, işaretleşmeler ve anlaşmalar ile ahlak ve adaba aykırı söz, fiil ve harekette bulunması kesinlikle yasaktır. Bu tip harekette bulunan üyeler veya temsilcileri, borsa satış salonu yetkilisi ve satış memuru kurulunca satış salonuna girmekten belli süre alıkonulur.

*Borsa satış salonunda gerçek veya tüzel kişiliği temsil eden birden fazla kişi var ise satış esnasında ürün alımı salonda bir kişi gerçekleştirebilir” dedi.

KURA İLE BÜROLAR VERİLDİ

Yapılan bilgilendirmelerden sonra 28 büro kura ile tüccarlara tahsis edildi.

Bürolara bugünlerde faaliyete geçilmesi istenilen tüccarlar da; Borsa binasından çok memnun olduklarını belirterek, Faik Yavuz’a teşekkür ettiler.

Böylelikle Borsa binası; tahminen Haziran ayının 15’i gibi başlaması beklenen 2020 hububat sezonuna da, hazır ve nazır hale getirildi.

Tarım ÜFE mayısta arttı

Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi, mayısta bir önceki aya göre yüzde 0,88, geçen yılın aynı ayına göre ise yüzde 10,59 artış gösterdi.

15 Haziran 2020

Türkiye İstatistik Kurumu, mayıs ayına ilişkin Tarım ÜFE verilerini açıkladı. Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi (Tarım ÜFE) mayıs ayında bir önceki aya göre yüzde 0,88, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 10,59 arttı.

Buna göre, mayısta bir önceki aya göre yüzde 0,88 artışla 177,84 değerini alan Tarım ÜFE, bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 8, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,59 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 15,13 yükseldi.

Sektörlerde bir önceki aya göre değişimde, balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde yüzde 5,47 azalış, ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 0,76 ve tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 1,06 artış gerçekleşti.

Ana gruplarda bir önceki aya göre değişimde ise çok yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 4,54 azalış, canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde yüzde 1,51, tek yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 3,56 artış görüldü.

Alt tarım gruplarında geçen yılın aynı ayına göre en fazla azalış yüzde 8,71 ile sebze ile kavun-karpuz, kök ve yumrular alt grubunda oldu. En az artış gösteren alt grubun ise yüzde 3,88 ile canlı kümes hayvanları ve yumurtalar olduğu gözlemlendi.

Buna karşılık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise yüzde 25,57 ile tahıllar (pirinç hariç), baklagiller ve yağlı tohumlar ve yüzde 23,84 ile çeltik olarak belirlendi.

Mayısta bir önceki aya göre en fazla azalış yüzde 2,94 ile lifli bitkiler alt grubunda gerçekleşti. Azalış gösteren diğer alt grup yüzde 0,39 ile çeltik oldu.

Mayısta artışın yüksek olduğu alt gruplar yüzde 8,88 ile diğer ağaç ve çalı meyveleri ile sert kabuklu meyveler, yüzde 4,38 ile tahıllar (pirinç hariç), baklagiller ve yağlı tohumlar ve yüzde 4,07 ile sebze ve kavun-karpuz, kök ve yumrular olarak tespit edildi.

Endekste kapsanan 82 maddeden, 29 maddenin ortalama fiyatında azalış olurken, 17 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadı. 36 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti.

İşverenin fona katkı payı, iki katına çıkıyor

Halen yüzde 2 olan işveren katkısı kademeli artışla önce yüzde 2.5 veya yüzde 3, ardından sırasıyla yüzde 3.5 ve yüzde 4'e çıkarılacak.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ön bilgilerini verdiği normale dönüş döneminde uygulanacak İstihdam Kalkanı paketinin detayları netleşmeye başladı. Ekonomik kriz dönemlerinde istihdamı koruma amaçlı kullanılan İşsizlik Sigortası Fonu, bu dönemde daha etkin kullanılmaya devam edilecek.

Anadolu Ajansı'nın haberine göre İşsizlik Sigortası Fonu'nda halen yüzde 2 olan işveren katkısının iki katına çıkarılarak yüzde 4'e yükseltilmesi öngörülüyor. DÜNYA'nın edindiği bilgilere göre ise bu artış kademeli olarak yapılacak. Yani yasal düzenleme yürürlüğe girdiğinde önce yüzde 2.5 veya yüzde 3, ardından sırasıyla yüzde 3.5 ve yüzde 4'e çıkarılacak. Özellikle COVID- 19 döneminde çok etkin kullanılan İşsizlik Sigortası Fonu'nda mayıs ayı itibarıyla 127 milyar 335 milyon lira para birikmişti. Aynı ay 5 milyar 340 milyon lirası kısa çalışma ödeneği desteği olmak üzere fondan yapılan harcama tutarı ise 8 milyar 620 milyon lira olmuştu.

Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk'un, önceki gün duyurduğu İstihdam Kalkanı paketinde verilecek destek unsurları da netleşmeye

başladı. Buna göre işten çıkarma yasağı olarak bilinen ve çalışanların ücretsiz izne gönderilmesi durumunda ücretinin İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılandığı sistem 3 ay daha uzatılacak.

69 bin işveren kısıdan tam çalışmaya döndü

Öte yandan COVID-19 döneminde yararlanma şartları, yasal düzenlemeyle kolaylaştırılan kısa çalışma ödeneğinde 3 milyon 200 binin üzerinde sigortalı için yararlanılmıştı. Normalleşmenin başlamasıyla birlikte, bu işçilerin bir kısmı da tekrar tam zamanlı çalışmaya başladılar. Dün itibarıyla kısa çalışma sisteminden tam çalışma esasına geçen işletme sayısı 69 bin, çalışan sayısı ise 400 bine ulaştı.

2019 yılı Ocak ayı ile işten çıkarmanın yasaklandığı nisan ayı sonuna kadar işten çıkan bir kişinin, tekrar aynı işyerinde tam zamanlı çalışmaya başlaması halinde, bu işverene prim desteği sağlanacak. Eğer işveren, aynı dönemde çıkarılan kişiyi tekrar alıp çalıştırmasa bile ücretsiz izin desteğinden yararlanabilecek.

Düzenleme yasalaşırsa, işsizlik ödeneği alırken 3 ay içinde yeniden işe dönen kişiler, 12 ay kesintisiz çalışırsa, bunların işsiz kaldığı dönemlere ilişkin emeklilik primleri İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak.

İlave edilen istihdamın maliyetinin %40'ı karşılanacak

2019 yılı Ocak ayından bu yana geçen dönemdeki en düşük sigortalı sayısının esas alınacağı başka bir uygulama ile de bunun üzerine yapılan her istihdamın, ücret dahil masrafının yüzde 40'ı yine fondan karşılanacak. Yeni dönemde, 25 yaş altı ve 50 yaş üstü istihdamında özel destekler sağlanacak. Buna göre 25 yaş altında olup, 1 ay içinde 10 günden az çalışanların iş kazası ve meslek hastalığı sigortası fondan karşılanacak. Bu kişiler kalan primleri isteğe bağlı olarak ödeyebilecek. 50 yaş üstünde tam zamanlı çalışırken, kısmi çalışmaya geçen kişiler için ise gelir vergisi istisnası sağlanacak. Bunların kalan döneme ilişkin emeklilik primleri ödenecek.

Kıdemin 19 günü alınacak, kalan 11 gün fonda birikecek

Anadolu Ajansı haberine göre kamuoyunda bir süredir tartışılan kıdem Tazminatı Fonu ve Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi, üzerinde çalışılan şekliyle hayata geçirilirse, tazminat almaya hak kazanan işçi işten ayrılırken, her bir yıl için 19 günlük kıdem tazminatı alacak. Kalan 11 günlük kısım ise fon hesabında tutulacak. Bir çalışanın iş veya hizmet sözleşmesi, ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebeplerle sona ererse çalışılan iş yerindeki süreler için işveren katkı payı ile devlet katkısı toplamının yüzde 50'si TES sigorta hesabına aktarılacak, yüzde 50'si çalışanın hesabında kazanılmış hak olarak tutulacak. Çalışan istifa ettiğinde bireysel

fon hesabındaki tutarlar kazanılmış hak olarak kendisinde kalacak. İş veya hizmet sözleşmesi 1 yıldan daha az sürede ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzeri sebeplerle veya istifa yoluyla sona ermişse çalışanın işveren katkı payı ile devlet katkısı toplamının yüzde 50'si TES sigorta hesabına aktarılacak. Her ne durumda olursa olsun çalışanın kendi katkısı bireysel fon hesabında birikecek.

TES sigorta hesabına aktarılacak tutar, varsa hukuki süreç kesinleşinceye kadar çalışanın hesabında blokeli olarak bekletilecek. 60 yaşını doldurmamış katılımcılara, ilk konut edinimi, evlilik (bir kereye mahsus), ağır hastalık ve işsiz kalınması (bir defaya mahsus/ sözleşmenin nasıl sona erdiği önemli olmayacak) sebeplerinden her biri için başvuru tarihi itibarıyla bireysel TES hesabında bulunan birikim tutarının yüzde 10'unu (ödeme oranı) geçmemek üzere talebi halinde defaten ödeme yapılabilecek. Çoklu yararlanma halinde kısmi çıkış ödeme oranlarının toplamı yüzde 20'yi geçemeyecek. Katılımcı, 60 yaşını tamamladıktan sonra emekli olmaya hak kazanacak. Talepte bulunanlara emeklilik hesabındaki birikimlerinin yüzde 25'ini geçmemek üzere defaten ödeme yapılabilecek. Ödeme oranı toplamı (emeklilik ve kısmi çıkış toplamı) yüzde 30'u geçemeyecek. Kalan tutar aylık olarak ödenecek. Emekliliğe hak kazanan katılımcıya, bireysel TES hesabındaki birikimlerin, programlı geri ödeme veya yapılacak yıllık gelir sigortası sözleşmesi kapsamında ödenmesi esas olacak.

5 ilin emniyet m¼d¼r¼ değişti

Resmi Gazete'de yayımlanan atama kararıyla İstanbul, Adana, Kahramanmarař, Nięde ve G¼m¼řhane'ye yeni emniyet m¼d¼rleri atandı.

16 Haziran 2020

Resmi Gazete'de yayımlanan atama kararıyla 5 ilin emniyet m¼d¼r¼ değişti.

T¼rkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan imzasıyla yayımlanan atama kararına g¼re, İstanbul Emniyet M¼d¼r¼ Mustafa alışkan Emniyet Genel M¼d¼r Yardımcılığına, Adana Emniyet M¼d¼r¼ Zafer Aktaş ise İstanbul Emniyet M¼d¼rl¼ę¼ne atandı.

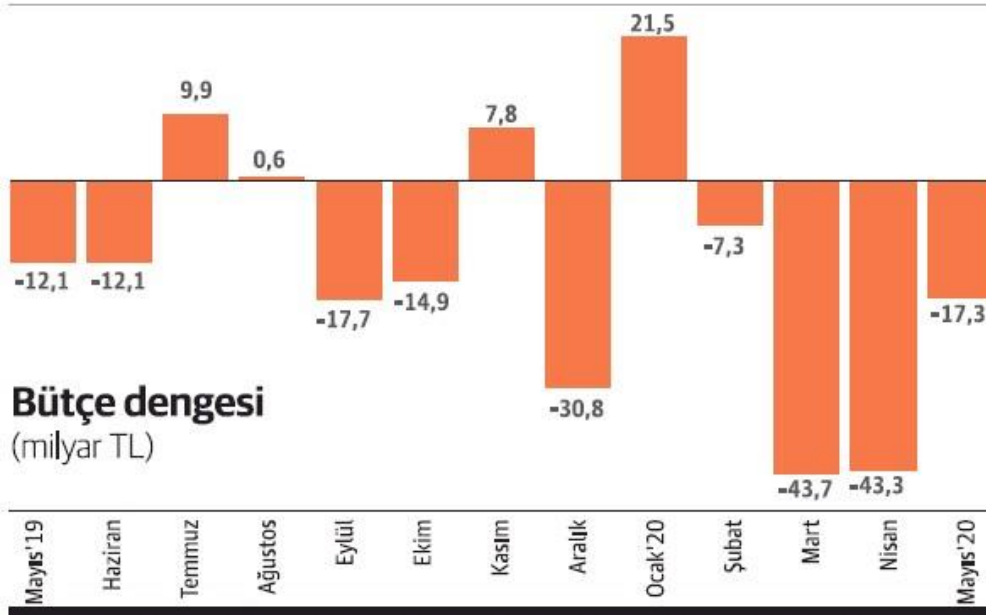
Kahramanmarař Emniyet M¼d¼r¼ Doęan İnci Adana Emniyet M¼d¼rl¼ę¼ne, Nięde Emniyet M¼d¼r¼ Salim Cebeloęlu Kahramanmarař Emniyet M¼d¼rl¼ę¼ne, G¼m¼řhane Emniyet M¼d¼r¼ Ömer Faruk Karatař Nięde Emniyet M¼d¼rl¼ę¼ne, Polis Bařm¼fettiři Celal Taşçı ise G¼m¼řhane Emniyet M¼d¼rl¼ę¼ görevine getirildi.

S¼z konusu atamalar 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi gereğince yapıldı.

Bütçede virüs etkisi sürüyor

12 aylık açık 147.2 milyar liraya yükseldi

Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerine göre mayısta bütçe 17.3 milyar lira açık verdi. Nisanda emeklilere ikramiye ödemelerinin de etkisiyle bütçe açığı 43.2 milyar lira, geçen yıl mayısta ise 12.1 milyar lira idi. 12 aylık bütçe açığı da 142 milyar TL'den, 147.2 milyar TL'ye yükseldi. Mayısta vergi gelirleri, salgın nedeniyle iç talepteki zayıflama ve salgının ekonomik yansımalarına karşı önlemler kapsamında ötelemeler ile beraber geçen yıla göre yüzde 7,6 azalarak ve 55.3 milyar liraya indi.

Mayıs 2019'da 4.1 milyar lira olan faiz dışı açık, Mayıs 2020'de 7.6 milyar liraya çıktı. Bütçe gelirleri yüzde 4,8 azalarak 68.1 milyar lira olurken, bütçe giderleri ise aynı dönemde yüzde 2,2 artarak 85.4 milyar liraya yükseldi. Faiz hariç bütçe giderleri ise yüzde 0.2 artışla 75.8 milyar lira olarak gerçekleşti.

Son çeyreğe kadar zorluk sürecek

2020 Ocak-Mayıs döneminde ise bütçe 90.1 milyar lira açık verdi. Geçen yılın 5 aylık döneminde 66.5 milyar lira açık vermiş bütçe geçen yıla göre daha olumsuz bir görüntü sergiledi. Bütçe gelirleri Ocak - Mayıs 2019 ile Ocak - Mayıs 2020 arasında yüzde 12 artarak 389.1 milyar lira, bütçe giderleri ise aynı dönemde yüzde 15,7 artarak 479.2 milyar lira oldu.

Analistler bütçede son çeyreğe kadar zorlukların öne çıkacağını belirterek pandemi döneminin getirdiği zorlukların ve bunları azaltma yönünde uygulanan teşviklerin bütçe görünümündeki baskılamayı sürdürdüğünü vurguladı.

Bilim Kurulu üyesinden korkutan açıklama: Vaka sayısı 2-3 gün daha artarsa...

Bilim Kurulu Üyesi Ateş Kara, Türkiye'de korona virüsü nedeniyle yeni vaka sayısının tekrar binin üzerine çıktığını ve bu artışın beklentilerinin üzerinde olduğunu söyledi. Kara, rakamların yukarı doğru artması durumunda bu problemin daha ciddi olduğu anlamına geleceğini belirtti.

Türkiye'de 14 Haziran'da korona virüsü nedeniyle 15 kişi hayatını kaybederken, bin 562 yeni vaka tespit edildi. Virüse bağlı önlemlerin etkisiyle 800'lü seviyelere kadar gerileyen yeni vaka sayısı, önlemlerin gevşetildiği 1 Haziran'dan sonrasında tekrar artış eğilimine girdi.

“BEKLENTİMİZİN ÜZERİNDE”

Kara, artan vaka sayıları ve önlemler ile ilgili yaptığı açıklamada “Yeni normale dönüşle beraber vaka sayısında bir miktar artış olması bekleniyordu. Bizim de böyle bir öngörümüz vardı. Ama bu rakamlar bizim beklentimiz içerisinde mi diye sorarsan biraz beklentimizin üzerinde” dedi.

Normale dönüş sürecinde toplum olarak “Virüs tamamen ortadan kalktı, her şey düzeldi ve tamamen normale dönüyoruz” gibi bir algı oluştuğunun altını çizen Kara, bunun da en büyük hatalardan biri olduğunu kaydetti.

BU RAKAMLAR ÇOK YÜKSEK

Önümüzdeki 2-3 gün daha Türkiye'deki rakamların yukarı doğru artması durumunda bu problemin daha ciddi olduğu anlamına geleceğini belirten Kara, “Ona göre önlemleri veya alınabilecek yeni kararları gözden geçirmek gerekecek.

Mutlak ve mutlak bireysel olarak önlemler almamız lazım. Bu rakamlar çok yüksek” diye konuştu.

Ahmet Davutoğlu: ‘Ne döndüğünü biliyorduk’

Gelecek Partisi Başkanı Ahmet Davutoğlu, hükümetin politikalarını eleştirdiği toplantıda kurmaylarıyla partisinin “Ekonomide Gelecek Modeli” başlıklı ekonomi manifestosunu açıkladı.

16 Haziran 2020 Salı, 02:00

Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu, ekonomi kurmaylarıyla birlikte partisinin ekonomi manifestosunu açıkladı. Bir zamanlar başbakanlığını yaptığı hükümete sert eleştirilerde bulunan Davutoğlu, Türkiye’nin içe kapatılamayacak bir ülke olduğunu belirtti. Davutoğlu, “Başbakanken ihalelerde nelerin döndüğünü gördüm, müdahale edecektik parti içi darbe oldu” dedi.

Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu, Merkez Bankası’nın eski başkan yardımcılarında İbrahim Turhan, BDDK’de eski başkan danışmanı ve finansçı Serkan Özcan, eski bankacı Kerim Rota, eski DEİK Genel Sekreteri Mustafa Mente’den oluşan ekonomi kurmaylarıyla partisinin “Ekonomide Gelecek Modeli” adı verilen manifestosunu açıklarken, eskinin ezberiyle bugünün sorunlarının çözülemeyeceğini vurguladı.

Davutoğlu konuşmasından bazı başlıklar şöyle:

- Salgında çoğu kredileri içeren 200 milyarlık bir paket ile halkı daha da borçlandırdı. Demokrasi olmadan da yabancı yatırımcı çekilebileceği düşüncesi cahilliktir. Hukuka güven olmayan bir ülkeye yabancı sermaye gelmeyeceği gibi yerli sermaye de kaçır.

- Atamalara baktığınız zaman artık kimse liyakatten söz edemez. Her kuruşu, milletin devlete emaneti olan kamu bankalarının yönetimine dünya şampiyonu da olsa bankacılıktan bihaber insanların getirilmesi kurumsallığın bittiğini gösteriyor.

Partinin ekonomi kurmayları ise ekonomi modelini şöyle anlattı:

- Hedefimiz: Sürdürülebilir büyüme, tam istihdam, fiyat istikrarı ve finansal istikrar, mali disiplin ve küresel entegrasyondur.

- Gelecek Partisi serbest ticaretin ve sermaye hareketlerinin önünde engel teşkil eden her türlü korumacı politikaların, küresel ekonomiye zarar veren yanlış tercihler olduğunu savunmaktadır.

- Türkiye’de şu an geleceğimize ipotek koyan maliye politikaları güdülüyor. Gelecek Partisi, Meclis onayı almadan bütçe harcaması yapmayacak.

VARLIK FONU’NA SON

- Başta Türkiye Varlık Fonu olmak üzere bütçe dışı nitelik kazanmış olan tüm uygulamaları sonlandıracağız.

- İstihdamı korurken verimliliği artıran, gönüllülük esasına dayalı “İşçi-İşveren Ortaklığı” sistemini uygulamaya başlayacağız.”

- Enflasyon ile gerçek mücadeleye önem veriyoruz. “Emek barışı” ilan edeceğiz. İşsizlik Fonu’nu amacı dışında kullanılmasını engelleyeceğiz.

- Sendikalaşmayı teşvik edecek ve istihdam güvenliğini artıracacağız. İşsizlik fonundan faydalanma koşullarını esnetecek ve yararlanma sürelerini uzatacağız. İşsizlik fonunun amacı dışında kullanılmasına son vereceğiz.

İkinci dalgayı kaldıramayız!

Fabrikalarda alınan önlemlerin sokakta karşılık bulamadığına dikkat çeken iş dünyası, salgında "ikinci dalga" uyarısı yaptı.

Tüm dünyada koronavirüs salgınında iyi sınav veren ülkeler arasında gösterilen Türkiye’de vaka sayısı son birkaç gündür yeniden artışa geçti. Konuyla ilgili endişelerini dile getiren iş dünyası, “İkinci dalgayı kaldıramayız” dedi. Kendilerinin çalışanları ve toplum sağlığı için fabrika ve şirketlerinde her türlü önlemi aldıklarını dile getiren iş dünyası temsilcileri, “Ancak kamuya açık alanlarda aynı hassasiyet gösterilmiyor. Sokaklar maske çöplüğüne dönüşüyor. Aldığımız tedbirler sokakta karşılık bulmuyor. Sosyal mesafe, kişisel hijyen, sosyal mesafe ve maske takma zorunluluğu gibi önlemler sokakta da yaygınlaşmazsa ikinci dalga kaçınılmaz olur ve ekonomi bunu kaldırmaz” mesajını verdi.

“Sokakta maske zorunlu olmalı”

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) Başkanı Ahmet Öksüz, bu kapsamda sokakta maske takılmasının zorunlu olması gerektiğine dikkat çekti. Öksüz, “Bu süreçte oturma düzeninin değiştirilmesi, maske takma ve iş ortamında hijyenin artırılması gibi önlemler alındı. Ancak insanların maskesiz hiç salgın yokmuş gibi sokağa çıkması bizleri endişelendiriyor. Salgının artışından etkilenen firmalar var” dedi. Salgının ilk dalgasında sektörün ihracatının yüzde 50 oranında düştüğünü, yeni yeni artışa geçtiğini aktaran Öksüz, “Bu süreçte kısa çalışma ödenekleri de önemli

oranda destekleyici oldu. Ancak yeniden ikinci bir dalgayı kaldıramayız. Bu nedenle sokakta da maske takılması zorunlu hale getirilmeli” açıklamasını yaptı.

“Ceza korkusu gerekiyor”

Konuyla ilgili bir uyarı da 460 şirket ve 200 binden fazla çalışanı temsil eden Taşıt Araçları Tedarik sanayicileri Derneği (TAYSAD) Yönetim Kurulu Başkanı Alper Kanca’dan geldi. Vaka sayısındaki artışı ve sokaklardaki durumu “ilginç” olarak niteleyen Kanca, TAYSAD üyesi şirketlerde maske ile çalışma mecburiyetinin devam ettiğini ve yüzde 99 oranında bu kurala uyulduğuna dikkat çekti. TAYSAD Başkanı Kanca, “Fakat bakıyorsunuz sokakta, çarşıda, sahilde insanların yüzde 70’i maskesiz. Toplumsal baskı yetmiyor. Sokakta birisine ‘maskeni neden takmıyorsun’ denilemiyor. Bizde bu kültür yok. En doğrusu maske takma zorunluluğunun devlet eli ile uygulanması ve bunun takibinin yapılması. Bizim vatandaşımız ceza yeme korkusu ile maske takar. Hastalık tek başına yetmiyor. Ceza korkusu olması gerekiyor” diye konuştu.

“Pandemi maliyetlerimizi artırdı”

Otomotiv Sanayii Derneği (OSD) Başkanı Haydar Yenigün de 18 Mart’tan bu yana uygulamaya başladıkları önlemlere istisnasız şekilde devam ettiklerinin altını çizerek bunun tüm sektör için aynı zamanda önemli bir maliyet kalemi haline geldiğini anlattı. Yenigün, şöyle konuştu: “1 Haziran sonrası normalleşme süreci bizler için büyük bir risk yaratmaya başladı. Çalışanlarımız şirkette daha emniyetli bir ortamda olduklarını düşünüyorum. Pandeminin ortadan kalkacağı güne kadar da bu şekilde devam edeceğiz. Sonbahar ile birlikte Türkiye’de ve Avrupa’da ikinci bir dalganın oluşması durumunda ekonominin çok ciddi bir şekilde etkileneceğini düşünüyorum. Buna karşı da hazırlıklarımız var.”

“Faturası çok ağır olabilir”

Otomotiv Satış Sonrası Ürün ve Hizmetleri Derneği (OSS) Başkan Başkanı Ziya Özalp de, pandeminin önüne ancak ülkedeki her bireyin azami dikkat ve önlemi sayesinde geçilebileceğine dikkat çekti. Özalp, “Normalleşme sürecinde geri gitmemiz, ülkemiz için ekonomik olarak çok daha ağır faturalar getirecektir” dedi. Tüm Oto Kiralama Kuruluşları Derneği Başkanı İnan Ekici ise özellikle yoğun mobilitenin olduğu sabah işe gidiş ve akşam iş dönüşü saatlerine dikkat çekerek, çalışanlar dışındakilerin mümkün olduğunca toplu taşımayı kullanmamasının salgının tamamen kontrol altına alınmasında önemli katkıları olacağını belirtti.

“Sorumlular tedbirsiz insanlar”

Makine İmalat Sanayi Dernekleri Federasyonu (MAKFED) Başkanı Adnan Dalgakıran da tedbirsiz davranılması halinde koronavirüsün daha büyük bir dalga ile geleceğini ve o zaman virüsün küçük bir sorun olarak kalacağına dikkat çekti. Dalgakıran, “İkinci dalga gelirse ekonomi büyük bir darbe alır. İşletmelerin yeniden kapatılmasını bu ekonomi kaldıramaz. Bunun sebebi de tedbirsiz insanlar olacak. Bu tehdit ile karşı karşıyayız. Herkes bilinçli olmak zorunda. Olmayanlara da görüldüğü yerde ağır yaptırımlar uygulanmalı” diye konuştu. Akdeniz Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği (AKTOB) Başkanı ve Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) Basın sözcüsü Erkan Yağcı ise herkesin Sağlık Bakanlığı’nın uyarıları ve tavsiyelerine uyması gerektiğini belirterek, “Maske ve sosyal mesafe bu hastalık için elzem. Sonuçta bu her şeyden önce bir vatandaşlık görevi” dedi.

"Bakanlık önlemleri uygulanmalı"

Lojistik sektörü de koronavirüs salgınından en fazla etkilenen sektörlerden biri. Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği (UTİKAD) Başkanı Emre Eldener, bu kapsamda üyeleri, sektör mensupları ve vatandaşlara çağrıda bulundu. Eldener, “Önümüzdeki süreçte, sosyal hayattaki normalleşme adımlarının getirdiği fazla rahatlamaya kanmadan, Sağlık Bakanlığı’nın öngördüğü tüm önlemleri işyerlerinde ve çalışanları için ciddi biçimde uygulamaya devam ederek, ekonomik faaliyetlerini en verimli ve en az maliyetle yürütmelerini öneriyoruz” diye konuştu.

Türkiye Otelciler Birliği (TÜROB) Müberra Eresin ise pandemi sürecinin çok iyi yürütüldüğüne dikkat çekerek, sektör olarak kendilerinin de tüm önlemleri aldıklarını söyledi. Eresin, “Salgının önlenmesi için verilen emeklerin, gösterilen çabaların heba olmaması için ve bütün sıkıntıların boşuna çekilmiş olmaması için rehavete kapılmayalım, geleceği hızla yeniden kazanalım ” dedi.

TÜBİSAD Başkanı Kübra Erman Karaca da, “Tedbirsiz davranırsak, olası bir ikinci dalganın ülke ekonomisine yansması maalesef hiç iyi olmayacaktır. Tüm vatandaşların tedbirlere dikkat etmesi büyük önem taşıyor” yorumunda bulundu.

"Gevşemeye izin vermemeliyiz"

Anadolu Grubu şirketlerinden Anadolu Isuzu Genel Müdürü Tuğrul Arıkan, şirket dışında kamuya açık alanlarda görülen gevşemeye fabrika ve ofislerde kesinlikle izin vermediklerinin altını çizerek, “Kuşkusuz şirket dışındaki hayatın da bizdekine benzer kurallarla gerçekleşmesini istiyoruz. Gevşemeye izin vermemeliyiz. Bilim Kurulu ve Sağlık Bakanlığı hep referansımız olmalı” diye konuştu.

"Kredi açıldı, iyi değerlendirilmeli"

Birleşmiş Markalar Derneği Başkanı Sinan Öncel, 1 Haziran itibarı ile mağazalarda sosyal mesafeden ateş ölçerlere, maskeden dezenfektasyona kadar önemli tedbirleri hayata geçirdiklerini söyledi. Bu süreçte azalan vaka sayısı nedeni ile devletin vatandaşlarına bir kredi verdiğini ve bunun iyi kullanılması gerektiğine dikkat çeken Öncel, "Devlet vatandaşlara uyarılarda bulunarak ekonomik hayatın devamı için bir kredi açtı. Vatandaşların bu krediyi iyi değerlendirmesi lazım. Ancak şu an artan vaka sayısı durumun vehametini ortaya koyuyor. Bundan sonraki süreçte maske kullanımı, sosyal mesafe olmazsa olmaz olmalı ve uygulamayanlara ağır ceza getirilmeli" dedi.

"Sokaklarda dezenfeksiyon noktaları olmalı"

İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Başkanı Adil Pelister ise son dönemde artan vaka sayısının test sayısındaki artıştan da kaynaklı olabileceğini belirterek yine de rehavete kapılmamak gerektiğini söyledi. Pelister, "Tamamen izolasyonlu hayattan izolasyonun sınırlı şekilde yaşandığı hayata geçiyoruz. Bu aşamada bu artışlar gayet normal ama halkın rehavete kapılmaması gerekiyor. Bu süreçte sokaklara dezenfektasyon noktaları kurulmalı, sosyal mesafe gibi önlemler alınmalı. Sağlık Bakanlığı her gün uyarılarda bulunuyor" dedi. Pelister, kendilerinin de sektör olarak her türlü önlemi dikkatle uyguladıklarını söyledi.

Ali Ekber YILDIRIM

16 Haziran 2020

Et ve hayvancılıkta ithalattan üretim politikasına dönüş

Kırmızı et fiyatındaki artışı önlemek bahanesiyle 2010 yılında başlayan canlı hayvan ve kırmızı et ithalatı 2018'de zirveye ulaştı. Türkiye, 8 yılda canlı hayvan ve kırmızı et ithalatına 8 milyar doların üzerinde döviz ödedi. Büyük bir kaynak transferi oldu. Kendi çiftçimize, üreticimize vermemiz gereken para başka ülkelerin çiftçisine ödendi.

Canlı hayvan ve kırmızı et ithalatı 2019 yılında önceki yıla göre önemli oranda düştü. Ayrıntılarını geçen hafta yazdığımız Et ve Süt Kurumu'nun 2019 Sektör Değerlendirme Raporu'na göre, 2019'da kırmızı et ithalatı 55 bin 752 tondan 5 bin 36 tona düştü. Yani yüzde 91 azaldı. Aynı dönemde canlı hayvan ithalatı ise yaklaşık yüzde 57 oranında azaldı. 2018 yılında 1 milyon 886 bin baş canlı hayvan ithalatı yapılırken, 2019'da ithalat 765 bin 768 baş oldu. Canlı hayvan ve et ithalatına ödenen döviz 2 milyar 15 milyon dolardan, 710 milyon 202 bin dolara geriledi.

İthalattaki gerileme sürecek mi?

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, 2021 yılı sonunda ithalatın sıfırlanacağını ve 1 Ocak 2022 itibarıyla ithalat yapılmayacağını açıkladı. Bu mümkün olabilir mi? Bakanlık ithalatı sıfırlamak için neler yapıyor?

İthalattaki düşüşü ve geleceğe ilişkin hedefleri Tarım ve Orman Bakanlığı Hayvancılık Genel Müdürü Zekeriya Erdurmuş ile konuştuk. Hayvancılık Genel Müdürlüğü Daire Başkanı Erol Bulut ve İzmir İl Tarım ve Orman Müdürü Mustafa Özen ile ziyaretimize gelen Zekeriya Erdurmuş, 2020 yılında da canlı hayvan ithalatının yarı yarıya azalacağını ve toplam hayvan ithalatının 350 bin baş olarak planlandığını söyledi. Erdurmuş, hayvancılıkta ithalatı durduracak, ihracatı artıracak bir politika uyguladıklarını ve bunun sonuçlarını almaya başladıklarını söyledi.

İthalata kısıtlama, yerli üretime destek

Besilik ve damızlık hayvan ithalatını durduracak, öncelikle yerli hayvanların tercih edilmesi için çalıştıklarını anlatan Erdurmuş şunları söyledi: “Hayvan ithalatını büyük oranda kısıttık. Kasaplık getirmiyoruz. Besilik ve damızlık ithalatını ise her yıl yarı yarıya azaltıyoruz. 2022’de tamamen sıfırlanacak. Yatırımcılara, işletmesini büyütmek isteyenlere, ihtiyacınız olan damızlığı öncelikle iç piyasadan alacaksınız dedik. Yani 100 hayvana ihtiyacınız varsa bunun 10-15 tanesini ithal edebilirsiniz. Diğerini içeriden alacaksınız. İthalatı proje bazına indirgedik. Proje bazında yatırım yapan ve içeride de yeterli sayıda hayvan bulamayana bir miktar ithalat izni verdik. Ama hep söylüyoruz, önceliğimiz düve merkezlerinden, üreticiden hayvan alınması. Bir yandan düve merkezi kurulmuş diğer yandan ithalat devam ederse o zaman üretici nasıl rekabet edecek? Damızlık hayvan girişlerini azaltınca düve merkezlerine yönelme oldu. Mesela Holstein ırkı hayvanların ithalatına satış amaçlı olarak izin vermiyoruz. Ancak, işletme kendi ihtiyacı için getirebilir. O da sınırlı sayıda.”

Et tüketimi azalmadı

Türkiye’de kırmızı etin yüzde 70’inin sanayiye giderken, yüzde 30’unun ev tüketimi olduğunu belirten Zekeriya Erdurmuş’un kırmızı et tüketimi ile ilgili anlattıkları özetle şöyle: «Koronavirüs sürecinde önemli bir değişim oldu. Tüketim alışkanlıkları değişti. Evsel tüketim önemli oranda arttı. Bu dönemde işletmeler kapalı olduğu için sanayiye giden etin bir bölümü stoğa gitti. Özel sektör stok yaptı. Tüketim de ciddi bir daralma olmadı. Sadece tüketim yer değiştirdi. Daha önce restoranlarda, dışarıda tüketilen et evde tüketilir oldu.”

Süt fiyatını artırmak çözüm değil

Çiğ sütte belirlenen referans fiyatın Haziran ayı sonunda yeniden değerlendirileceğini vurgulayan Erdurmuş: “Süt fiyatını artırmak, çiğ süte zam yapmak çözüm değil. Asıl maliyeti düşürmek gerekiyor. Çünkü süte zam yaptığınızda tüketim azalıyor. Sanayiciniz dışarıda rekabet edemiyor. Bunun üreticiye yansımaları olumsuz oluyor. Üretimdeki maliyeti düşürdüğünüzde bunun hem üreticiye hem tüketiciye hem de ihracata olumlu yansımaları olur. Bu nedenle üretimde maliyeti düşürecek önlemler alıyoruz. Çiğ süt referans fiyatında yeni bir düzenleme için Haziran’ı izlememiz gerekiyor. Haziran sonunda bir değerlendirme yapılır” dedi.

Küçükbaş hayvancılık ön plana çıkacak

Küçükbaş hayvancılıkta önemli gelişmeler olduğunu vurgulayan Hayvancılık Genel Müdürü Zejeriya Erdurmuş şu bilgileri verdi:” Küçükbaşta çok karlı bir üretim var. Özellikle döl verimi üzerinden çok kârlı bir üretim söz konusu. Bu üreticiyi tatmin eden bir gelişme. Bundan sonra yapmamız gereken yapağıyı, yünü değerli hale getirmek. Yani üretici etten, sütten, yapağıdan para kazanırsa küçükbaş hayvancılık sürdürülebilir hale gelir. Bazı yerlerde üretici küçükbaş hayvanı sağmıyor. Süt verimi artınca sağım yapacak ve sütten de para kazanacak. Hedefimiz 48-49 milyon baş olan küçükbaş hayvan varlığımızı 54 milyon başa ulaştırmak. Tüketici alışkanlıkları değişiyor. Küçükbaş hayvanlarımızın eti ve sütü daha çok tüketildiğinde bu Türkiye için ve sektör için çok büyük kazanım olur. Küçükbaş hayvan sütü ile ilgili referans fiyat belirleme talebi oldu. Biz de bunu değerlendirdik. Bazı bölgelerde üretici çok iyi fiyata satıyor zaten. Biz referans fiyat verdiğimizde bu üreticilerin aleyhine bir durum oluşabilir. Bu nedenle üretici aleyhine olan bir uygulama olsun istemiyoruz. Fiyat açıklamak kolay önemli olan dengenin kurulması üreticinin sürdürülebilir üretimi benimsemesi.”

İşi bilmeyen hayvancılığa girmesin

Koronavirüsle birlikte tarım ve gıdaya ilginin arttığını hatırlatan Zekeriya Erdurmuş son olarak şunları söyledi: “Hayvancılık sadece hevesle girilecek bir iş değil. Ekonomik ölçek gerekiyor. Analiz yapmak şart. Sanayici nasıl bir tesisi kurduğunda her türlü fizibiliteyi yapıyorsa, tarım, hayvancılıkta da aynı hassasiyet gösterilmeli. Yani hayvancılığı bilmeyen bu işe girmesin. Analiz, fizibilite yapılmadan hayvancılığa yapılan yatırımlar bize katkı sağlamıyor, zarar veriyor.” Özetle, kırmızı et ve hayvancılıkta ithalat yerine üretim odaklı politikaya bir yönelme var. Üretim odaklı politika doğru uygulanırsa Türkiye, kırmızı et ve canlı hayvan ithalatçısı olmaktan kurtulup ihracatçı olabilir. Bu potansiyel var.

İzmir İl Tarım ve Orman Müdürü Mustafa Özen, tarım yazarımız Ali Ekber Yıldırım, Hayvancılık Genel Müdürü Zekeriya Erdurmuş, Daire Başkanı Erol Bulut hayvancılıktaki gelişmeleri konuştu.

Üretenin para kazanacağı bir sistem

Tarımın her alanında olduğu gibi hayvancılıkta da üreticinin para kazanacağı bir sistemin olması gerektiğini anlatan Erdurmuş: "Besilik hayvan ithalatında da zorunlu olmadıkça izin vermiyoruz. Üretici açısından bakıldığında karkas etin anlık maliyeti kiloda 34 lira civarında. Bölgeye göre, işletmeye göre, beslenme biçimine göre değişen bir maliyet var. Maliyet 34 lira iken karkas etin kilosu 37 liranın altına düşmedi. Üretici kilo başına 3 lira kazandı. Üretici para kazanamazsa bu işi sürdüremezsiniz. Ayrıca üretici işletmesindeki damızlığı satamıyordu. İthalata getirdiğimiz kısıtlamalarla üretici artık damızlık satabiliyor ve damızlıktan para kazanabiliyor" dedi.

Alaattin AKTAŞ

Konut satışında hızlı artış!

Mayıstaki toplam konut satışı geçen yılın yüzde 45 altında kaldı. İlk el konut satışındaki azalmanın oranı ise yüzde 55'i buldu.

Konut satışlarının, düşük faizli ve bir yılı ödemesiz on beş yıl vadeli kredi uygulaması sayesinde haziranda canlanması, temmuzda ise iyice hızlanması beklenmeli.

Konut satışı mayıs ayında yüz güldürdü. Mayıstaki satışlar, bir önceki aya göre tam yüzde 19 oranında artış gösterdi.

TÜİK verilerine göre mayıs ayındaki satış 51 bine tırmandı. Oysa nisan ayında yalnızca 43 bin konut satılabilmişti.

Konut satışlarının bir ayda yüzde 19 gibi hızlı bir artış göstermesi, sektöre ilişkin kaygıları da büyük ölçüde dağıttı. Sektör temsilcilerine göre mayıstaki bu performans umut verici ve morallerin düzelmesini sağladı.

★★★

Oldu mu, bu sefer oldu mu?

Bakın bu sefer bardağın dolu gibi görünen tarafından bakmaya çalıştık. Baktık da nitekim. (Laf aramızda böyle yazmak daha kolaymış...)

Dönelim gerçeklere... Bir kere nisan ve mayıstaki satış sayıları elbette doğru ve bu sayılara göre yüzde 19 artış var. Ama bu iki aydaki satış genel düzeye ne kadar yakın, o önemli. Ayrıca kıyaslamayı da tabii ki yalnızca önceki aya göre yapmak doğru değil.

Mayıstaki 51 binlik satış, geçen yılın aynı ayındaki 92 binlik satışın yüzde 45 altında. İlk beş aydaki satış da geçen yılın yüzde 2 altında kaldı.

Hep vurguluyoruz, konutta toplam satışları değil, ilk satışlar önemlidir. İşte ilk satışlarda durum hiç parlak görünmüyor. Mayıs taki 17 binlik ilk satış, geçen yılın tam yüzde 55 altında bulunuyor. Ocak-mayıs dönemindeki ilk el satış da geçen yıldan yüzde 24 daha az.

Ucuz kredi etkisini gösteriyor

Konut kredisinde bu ay başlayan ve faizin yüzde 0.64'e kadar çekildiği, bir yılı ödemesiz olmak üzere vadenin on beş yıla kadar uzadığı yepyeni bir kampanya var. Bu kampanya hiç kuşku yok ki konut satışlarına ciddi bir ivme kazandıracak. Her ne kadar kredi olanaklarının iyileşmesi satıcıların da iştahını kabarttı ve konut fiyatları yukarı çekildiyse de konut satışlarının haziranla birlikte yine de önemli ölçüde hızlanması beklenmeli.

Aslında düşük faizli konut kredisi ilk beş ayda da etkisini gösterdi. Faizin düşük seyrediyor olması ipotekli konut satışlarında hızlı bir artış sağladı.

İpotekli konut satışı mayısta geçen yıla göre yüzde 24 artış gösterdi. İlk beş aydaki ipotekli satışlar ise tam yüzde 118 oranında arttı.

Ocak-mayıs dönemindeki artış oranının böylesine yüksek oluşmasının temel nedeni bu yılki satışın boyutu kadar geçen yılki satışın çok düşük gerçekleşmiş olması.

Bugünlerde fiilen başlayacak olan sıfır konutlarda yüzde 0.64, ikinci el konutlarda yüzde 0.74 faiz uygulaması haziran verilerine tam yansımayabilir. Ama bu uygulamanın temmuz satışlarını belirgin biçimde yukarı çekmesi beklenmeli.

Dökme suyla değirmen döndürme çabası

Vatandaşın konut sahibi olmasına ya da daha düzgün konutlarda yaşamasına kimsenin söyleyecek sözü yok, olamaz da. Ama bunun nasıl sağlandığı ve sürekliliğinin olup olmayacağı önemli.

Maliyeti yüzde 10 olan bir para, eğer yüzde 9 faizle kullanılıyor, krediye dönüştürülüyorsa aradaki o fark birilerinin cebinden çıkıyor demektir.

Bu düşük faizli krediyi kullandıranlar kamu bankaları olduğu için maliyeti herkes ödüyordur.

“Şimdiye kadar kimlere düşük faizli ne krediler verildi” denilebilir; doğrudur. Hatta şunu da biz ekleyelim: “Hiç olmazsa bu kez binlerce kişinin yararlanacağı bir kaynaktan söz ediyoruz, bir ya da birkaç şirkete giden ucuz krediden değil.”

Ancak řu gerçeği de unutmayalım. Düşük faizli krediyle vatandaş konut sahibi olurken karşı tarafta birileri de ellerindeki konut stokunu eritme olanağına kavuşacak. Özünde bu kaynak vatandaş eliyle yine belli kesimlere aktarılmış olacak.

Ayrıca karşıımızda duran başka bir gerçek var. Maliyetinden daha ucuza para kullandırmanın sürdürülebilir olmadığı gerçeği. Dolayısıyla çok düşük faizli konut kredisi olanağı da ancak belli bir süre uygulanabilecek, sonra ekonominin gerekleri neyse ona dönüşecektir.

Vatandaş cephesinden bakarsak söylenebilecek şudur: İçinde bulunduğumuz dönem konut almak isteyenler için bulunmaz bir fırsat sunmaktadır.

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Kandil'i Sincar'a taşıyacaktı

16 Haziran 2020

Bu kez Milli Savunma Bakanlığı'nın resmi hesabından atılan bir tweet'ten öğrendik.

Belki bu bazılarıımıza Türk Silahlı Kuvvetleri'nin PKK'ya yönelik operasyonlarından biri gibi geldi.

Haber kanallarının emekli askerleri canlı yayına alması, haritaların üzerinden operasyonun anlatılması ilgimizi arttırmış olabilir ama üzerinden 24 saat geçtikten sonra üstünde pek durmadık.

Ama aslında üzerinde durmamız ve tartışmamız gereken bir konu.

Pençe-Kartal operasyonundan söz ediyorum.

Çok stratejik bir operasyon.

Operasyonun planlanıp icra edilme şeklinden söz etmiyorum. Vurulan hedef çok stratejik bir nokta. Onu anlatınca sizin de bana hak vereceğinizi düşünüyorum ama önce neden bu harekâta "Pençe-Kartal" adı verildi, onu paylaşmak istiyorum.

NEDEN PENÇE-KARTAL?

Türk Silahlı Kuvvetleri bir süredir PKK'nın içeriye sızıp eylem yapmasını önlemek için Kuzey Irak'ın içinde üs bölgesi inşa edip belirli bir miktarda birlik konuşlandırdığı Pençe harekâtı yapıyor. Kandil'den Türkiye'ye geçişleri önlemek ve Kuzey Irak'ta PKK'nın alanını daha çok daraltmak için. Bir üs bölgesi inşa ediliyor, bir süre sonra onunla irtibatlı bir şekilde stratejik bir noktaya diğeri kuruluyor. Arazi yapısı çok dağınık olan bölgede şimdiye kadar 3 ayrı Pençe harekâtı yapıldı. Pençe, PKK'yı süpürme harekâtı olarak icra ediliyor. Böylece PKK'lılar Irak'ın kuzeyinden güneye doğru 20-25 kilometre çekiliyorlar. Harekât, Pençe'nin omurgası üzerine yapılıyor. Ama üslerden kalkan uçakların kullanıldığı bir harekât olması nedeniyle bu harekâta Pençe-Kartal ismi veriliyor.

SADECE DİYARBAKIR ÜSSÜ DEĞİL

Bu arada sadece Diyarbakır'daki hava üssü kullanılmıyor. Diyarbakır, Malatya, Eskişehir başta olmak üzere tüm üsler kullanılıyor.

İŞTE O STRATEJİK HEDEF

Türk Silahlı Kuvvetleri önceden de Irak'ın kuzeyine harekât düzenliyordu. Ancak daha çok gir-çık şeklinde cereyan ediyordu. Pençe harekâtıyla birlikte sınırlarımızdan içeriye doğru üs bölgeleri kurarak ilerliyoruz. Tabii PKK'lılar da boş durmuyor.

Türk silahlı Kuvvetleri bir süredir PKK'nın Kandil'i, Sincar'a taşıdığına dair tespitlerde bulunuyor. Sincar, PKK'nın Kandil'le Suriye arasında irtibatını sağlayan en stratejik üslerinden biri. Kandil'e olduğu gibi Sincar'a da PKK'yı Amerikalılar yerleştirdi. DEAŞ'la mücadele kılıfı altında.

PKK'nın Kandil'i Sincar'a taşıma hazırlıkları uzun bir süre takip ediliyor. PKK oraya inşaatlar yapıyor. Sığınaklar, silah depoları, eğitim alanları gibi. Hatta koronavirüs bahane ederek sağlık merkezi de kuruyorlar. Yapılan değerlendirmelerde PKK'nın Sincar'ı Kandil'leştirmek hazırlıklarının belirli bir seviyeye ulaştığı sonucuna varılıyor. Harekât için hazırlıklar yapılıyor. Özellikle de Karaçok bölgesinde çalışmalar yapıldığı için orası hedef alınıyor.

UÇAK SAYISI AÇIKLANANDAN FAZLA

Pençe-Kartal harekâtında 30 savaş uçağının görev aldığı haberleri yapılmıştı. Harekâta 30'dan fazla uçak kullanılmış. İHA'lar, hava erken ikaz ve kontrol uçakları, ve tanker uçakları aynı anda görev yapmış. İlk olarak önceden belirlenen 78 hedef vurulmuş. Sayı 81 olarak açıklanmıştı. Fark neden kaynaklanıyor? Uçaklarımız hedefleri isabetle vurup geri dönerken, İHA'lar 3 hedef daha belirliyor. Bunun üzerine savaş uçakları geri dönüp o üç hedefi de imha ediyorlar.

PKK'NIN SİVİL İNSAN KALKANI

Demek ki tüm terör örgütleri böyle çalışıyor. Hatırlarsanız, DEAŞ da sivilleri kalkan olarak kullanmıştı. PKK da aynı şeyi yapıyor. Ama bir farkla. PKK, Sincar'daki üsleri inşa ederken, sivillerden köy kuruyor. Böylece sivil kamuflaj altında sığınaklarını, silah depolarını, eğitim alanlarını inşa ediyor. Sivil kalkanı, ikinci olarak harekât sırasında işine yarıyor. Eğer Türkiye Cumhuriyeti sivilleri vursa dünyaya ilan edecekler. Ancak hevesleri kursaklarında kalıyor. Çok özenli davranılıyor. Tek bir sivilin zarar görmemesine dikkat ediliyor. Öyle ki harekât sırasında PKK hedefleri vurulduktan sonra köye yerleştirilen siviller yaralıları

kurtarmak için operasyon bölgesine giriyorlar. Pilotlar bu durumu harekât merkezine iletiyor. Tek bir talimat gidiyor. “Sivillerin olduğu yerdeki hedefleri pas geçin” deniliyor.

HAREKÂT MERKEZİNDEKİ HEYECAN

Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, Pençe-Kartal harekâtını Hava Kuvvetleri Harekât Merkezi’nden yönetti, Genelkurmay Başkanı Yaşar Güler ve kuvvet komutanları ile birlikte. Harekât gece 24.00’te başlıyor. Tam 58 dakika içinde ilk 78 hedef başarıyla imha ediliyor. Müthiş bir performans. Hedeflerin vuruluşunun canlı olarak izlendiği harekât merkezinde müthiş bir heyecan yaşanıyor. Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, harekâta katılan pilotlarla telsizden irtibat kurduğunda ise pilotlardan ziyade bakanın daha heyecanlı olduğu dikkati çekiyor.

HULUSİ AKAR O HAREKETİ NİYE YAPTI?

Harekât merkezinde bir görüntü var. Milli Savunma Bakanı’nın harekâtı izlerken elini bir kartal gibi tuttuğu el hareketinden söz ediyorum. Merak ettim. Araştırdım. Tam o sırada PKK’nın barınağı vuruluyor. İçeride PKK’lı teröristlerle birlikte mühimmat var. Öyle ki bombardımandan sonra en az 10 dakika boyunca patlamalar devam ediyor. Belli ki önemli bir mühimmat merkeziymiş. Hulusi Akar, barınağın tam isabetle vurulması üzerine o işareti yapıyor.

Demoklesin kılıcı: Döviz

Esfender KORKMAZ

16 Haziran 2020

Türkiye, 7 ile 10 yılda bir ekonomik kriz yaşıyor. Son krizler 1994-1999-2001-2009 ve 2018 krizleridir. 2008 krizinin nedeni dünya finansal krizidir. Diğerleri, dış açıklar ve döviz sorunu kaynaklıdır. Bize özgü bu krizlerin tamamı da devalüasyonla sonuçlanmış ve ertesi yıl toparlanmış. 2018 kur şokuyla gelen kriz de 3 çeyrek sürmüş, 2020 büyümeye geçmiştir. Ancak şimdi açıktır ki pandemi buna izin vermeyecektir.

Krizler sırasında üretim düştüğü için ithalat talebi azalmıştır. Devalüasyon yapıldığı için de ithalat pahalı ihracatta avantajlı hale gelmiştir. Sonuçta dış açıklar azalmıştır.

Eğer daha dikkatli bakarsak Türkiye'nin öncelikli sorununun dün de bu günde döviz sorunu olduğunu görebiliriz.

Ekonomide tasarruf açığının dış açık yarattığı tezi, Türkiye için çok uygun değil. Çünkü bu teorinin bir ayağı da yatırım-tasarruf eşitliğidir. Türkiye de tasarruflar yatırımlara dönüşmüyor. Söz gelimi son 7 çeyrektir yatırımlarda eksi büyüme - daralma yaşıyoruz. Tasarrufların önemli bir kısmı güven sorunu nedeni ile yurt dışına gidiyor. Özellikle geçen ve önceki yıl bu sorunu aleni yaşadık. Dahası ithalat içinde yatırım mallarının oranı yüzde 13'tür.

Türkiye de döviz sorununun nedeni; üretimde giderek daha fazla ithal girdi kullanılmasıdır. Söz gelimi 1998 yılında imalat sanayiinde ithal girdi oranı yüzde 14,7 iken 2012 de bu oran yüzde 30.6 olmuştur. Motorlu araçlar ile buzdolabı -çamaşır makinası gibi metal eşyada bu oran yüzde 40'ı geçiyor.

(Aşağıdaki tablo)

İMALAT SANAYİNDE İTHAL GİRDİ GEREĞİ (YÜZDE)			
	1998	2002	2012
İMALAT SANAYİ	14,7	27,2	30,6
METAL EŞYA	16,7	36,6	44,9
MOTORLU TAŞITLAR	15,4	33,7	42,1
KAYNAK:1998 - TÜSİAD Türkiye'nin üretim ve dış ticaret yapısında dönüşüm S:55			
2002-2012 -MB Türkiye İmalat Sanayinin ithalat yapısı s:62			

Üretim için ithalat gereği yüksek olduğu için döviz talebi de artıyor. Bir yandan da yabancı sermaye çıkışı olduğu için kur artışı yaşıyoruz. Merkez Bankası kurları tutmak için döviz satmak zorunda kalıyor. Bu defa rezervler yetersiz kalıyor. Türkiye'nin uluslar arası piyasalarda riski artıyor. Daha pahalı borçlanmak zorunda kalıyoruz.

Üretimin dışa bağımlılık oranının yüksek olması nedeni ile, üretim artsa da işsizlik aynı oranda azalmıyor. Çünkü aramalı ve hammadde ithal ettiğimiz ülkelere istihdam yaratmış oluyoruz.

Dahası kur artınca da, TL cinsinden ithal girdi fiyatları artıyor. Maliyet artışı fiyatlara yansıyor. İthalatın maliyeti artıyor. İthalatın finansmanı zorlaşıyor. Dış borçları çevirmek zorlaşıyor. Yatırım mali ithalatı pahalı geliyor, yatırımlar daralıyor.

Türkiye'nin döviz sorununu kalıcı çözmesi için;

1. Demokratik ve hukuki altyapı ve güven ortamı kurulursa, dışarıya döviz çıkışı önlenir ve aynı zamanda ithalata alternatif yatırımların önü açılır. Aramalı ve hammaddeyi içerde üreterek ithalata bağımlılık oranını yüzde 10 seviyesine düşürmeliyiz.
2. 2001 krizinde IMF dalgalı kur politikasını getirirken, aklına Türkiye de üretim dışa bağımlı olur diye bir düşünce gelmedi. Gerçekte dalgalı kur sistemi teoride olduğu gibi otomatik kur dengesini sağlayamadı. Dalgalık kur sistemini değiştirerek bize daha uygun öngörülebilir bir sisteme geçmeliyiz.
3. Türkiye, Çin'den yatırım malı veya ara malı gibi zorunlu ithalat yapmıyor. İncik boncuk alıyor. Çin'den ithalata kota koyarak yıllık 20 milyar ithalatımızı aynı ülkeye ihracatımız tutarı olan 2 milyar dolar seviyesine indirmeliyiz.

İbrahim Kahveci

Muhalefet kalite ve ekmek demektir

Kapitalizm nedir? Herkes kapitalizmden söz olarak kötü bir şekilde bahseder ama bütün faydalarından da yararlanır.

Benim kapitalizm nedir sorusuna ilk cevabım: Rekabet olur.

Şimdi düşünün: Aile büyükleriniz birikimleri ile bir tarla satın aldı. Zamanla buradan ekip biçerek geçim sağlamak istiyorsunuz. Ama şehir büyüdü ve artık tarlanız arsa haline geliyor. Belediye imar değişikliği yapacak. Ama bu imar değişikliğinden sizin haberiniz yok.

Ve bir açığöz yatırımcı sizden tarlanızı satın almak istiyor. Tarla olarak değeri 1 milyon lira ama imar geçince arsanın değeri 20 milyon liraya çıkıyor.

Kapitalizm, pazarın şeffaf olmasını ister. İlk ana kural şeffaflık ve bilginin alıcı-satıcı tarafından bilinir olmasıdır. Aslında İslam'ın pazar şartları ile çok örtüşüyor.

Bir açığöz imar değişikliğini öğrenip sizden tarlanızı 1,5 milyon liraya almaya çalışması kapitalizm değil, hırsızlıktır.

İktidar veya ülkeyi yöneten kadrolar çeşitli icraatlarda bulunuyor. Milletten toplanan milyarlarca lirayı sizin adınıza harcıyor. Yaptıkları işleri de her nasılsa bir avuç müteahhit alıyor.

Kimin ne kadar bilgisi oluyor?

Ya da politik tercihle korona salgınında size hibe yerine banka kredisi kullanıyor. Aslında zor günde borç batağına gidiyorsunuz. Acaba bunun tehlikeli olduğunu, ileride sizi daha büyük zora sokacağını kim anlatacak?

Pazardaki rekabet size nasıl yüksek refah sağlıyorsa, siyasetteki rekabetin de size daha yüksek refah sağlayacağı bilinmelidir. O nedenle toplumların refahı siyasi bağımlılıkla değil, siyasi rekabetteki kalite ile artacaktır.

Dün Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu ve ekonomi kurmay ekibi İbrahim Turhan, Serkan Özcan, Kerim Rota ve Mustafa Mente “Ekonomide Gelecek Modeli” bilgilerini paylaştılar.

Bazı tespit ve önerilerini notlarımdan aktarmak istiyorum:

- Dünya zaten krizde ve bu ortamda çıkış yolu otoriterlik değil “Kapsayıcı demokrasi”dir.
- Türkiye salgına hem içsel kriz hem de dışsal kriz olarak yakalandı.
- 2001 krizine nasıl yanılsarsa gidildi ise aynı yanılsar şu anda da yapılıyor.
- Hukuka ve sisteme güven olmayınca sadece yabancı yatırım değil, yerli yatırım da olmuyor.
- Türkiye yoksulluk bakımından AK Parti öncesine geri dönüyor. Yoksulluk hızla artıyor. Ama yoksullukla mücadelede kalıcı sosyal yardım yerine üretim ve iş sağlanacak.
- Girişim Sermayesi Ortaklığı modeli ile öz girişim ve yüksek teknolojik alanlara sermaye desteği verilecek.
- Vergisel istisnalar ve indirimler yüksek katma değer ve istihdam da gözetilecek, diğer alanlarda kaldırılacak.
- Enflasyon dar gelirlinin en büyük sorunu. Enflasyon kesinlikle indirilecek.
- Vergi bilinci ve vatandaşlık bilinci açısından doğrudan vergiye geçilecek. Vergi veren vatandaş bunu beyan ederek ödeyecek.
- Ülke asgari ücret ve asgari ücret etrafında yoğunlaşan düşük ücret seviyesinden kurtarılacak.

Gelecek Partisi ekonomi modelinin satırbaşlarını açıkladı. Mesela detaylarda yer alan EYT konusu gibi, tarım gibi noktalar adım adım açıklanacak.

Mesela Kamu Özel İşbirliği (KÖİ) yatırımlarına yaklaşımları yeniden masaya oturtmak şeklinde. Oysa CHP bunların kamulaştırılmasından yana açıklamada bulundu. Ama her iki parti de açıklanmış fiyatları kabul etmiyor.

Bir köprü geçiş ücreti 45 dolar olabilir mi?

Hazine garantileri ABD enflasyonu oranında dolar bazında artırılabilir mi?

Elbette sorgulama olmazsa, rekabet olmazsa vatandaşa köprü geçiş fiyatı 45 dolar olarak dayatılır. İster geçersin ister gemezsin ama o köprünün 45 dolarlık ücretini ödersin.

İşte buna ve benzeri her türlü israfa dur demenin yolu rekabettir.

Asıl tehlike rekabetten kaçıştır.

Hamaset ile 45 dolarlık köprü ücretini örtebiliriz. Beka söylemi ile parayı devreden çıkartabiliriz. Ama sorun bakalım kendinize: Biz bu milli mücadeleyi verirken paramızı bir elin sayılı müteahhitleri neden alıyor? Paramızı bu bir avuç müteahhide kim veriyor?

Sormazsan fakir kalırsın. Sorgularsan çıkış yolu bulabilirsin. KARAR sizin.

16 Haziran 2020, Salı **BAŞYAZI MEHMET BARLAS**

Yeni normal dış ilişkileri de kriz ihtimalinden uzaklaştırdı

Acaba bu koronavirüs uluslararası ilişkilerin niteliğini de mi değiştirdi? Normalleşme ile uluslararası krizler de galiba askıya alındı. Baksanıza Türkiye ile Rusya arasında yapılması beklenen görüşmenin ertelenme gerekçesine...

Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Rusya ile ertelenen Libya görüşmesi ile ilgili de, **"Rusya ile farklı taraflarda olduğumuz açık. Ateşkes konusunda kriz çıktı yorumları yapılmasın. Görüşmenin ertelenmesi kararını birlikte aldık"** demiş.

Çavuşoğlu konuştu

Eskiden yani mart öncesindeki koronavirüssüz dönemde, iki ülke arasında temel bir konuda anlaşmazlık olunca ipler gerilir, ilişkiler zora girerdi. Ama şimdi hiçbir şey olmamış gibi davranılıyor. Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'nun açıklaması da bu yönde değil mi? Birlikte okuyalım...

"-Temel prensipler konusunda görüş ayrılığımız yok. Hafter kaybetmeye başlayınca ülke egemenliğine el koydum dedi. Libya'da kalıcı bir süreç için Rusya ile tekrar konuşmalı ve ortak bir belgeyi açıklamalıyız. Dün Lavrov ile iki telefon görüşmesi gerçekleştirdik.

"-Libya görüşmesinin ertelenmesinin başka yere çekilmesine gerek yok. Rusya ile farklı taraflarda olduğumuz açık ama kriz yok. Ateşkes konusunda kriz çıktı yorumları yapılmasın. Görüşmenin ertelenmesi kararını birlikte aldık."

Farklıyız ama...

Ne diyor Çavuşoğlu? **"Rusya ile farklı taraflardayız ama kriz yok."**

Libya'da farklı taraflarda olmak, korsan General Hafter'i desteklemek ile onu yok etmeye çalışmak anlamına geliyor. Demek artık bu kadarcık görüş ayrılığı bir anlam taşımıyor.

Yine de sevinilecek bir durumdur bu... Demek ki kriz devre dışı artık.